

TIEDÄTKÖ FAKTAT HIVISTÄ- TIETOVISA

RASTITA OIKEA VAIHTOEHTO JOKAISEEN KYSYMYKSEEN – TESTAA
TIETOSI JA OPI UUTTA!

1. Ovatko hiv ja aids sama asia?

- ☐ a) Kyllä
- ☐ b) Ei

2. Mikä on hivin yleisin tartuntatapa Suomessa?

- ☐ a) Huumeneulojen käyttö
- ☐ b) Suojaamaton seksi
- ☐ c) Hiv-tartunta äidistä lapseen

3. Mikä seuraavista EI ole hiviin liittyvä riskitilanne?

- ☐ a) Hoitotoimenpide terveydenhoitajan vastaanotolla
- ☐ b) Kontakti toisen ihmisen syljen kanssa
- ☐ c) Kumppanin hyväily käsin

4. Miten hiviltä voi suojautua? (valitse kaikki oikeat)

- ☐ a) Käyttämällä kondomia seksissä
- ☐ b) Prep ja PEP -lääkkeillä
- ☐ c) Käymällä säännöllisesti hiv-testeissä

5. Kuinka monta uutta hiv-tartuntaa Suomessa todetaan vuosittain?

- ☐ a) 100–500
- ☐ b) 2000–3000
- ☐ c) 5000–10 000

6. Hiv-testiin kannattaa mennä, kun... (valitse kaikki oikeat vaihtoehdot)

- ☐ a) Havaitsee huolestuttavia oireita
- ☐ b) On ollut seksikontaktissa ilman kondomia
- ☐ c) Seksikumppani on ollut epäilyttävä

7. Kuinka monta hiv-positiivista ihmistä Suomessa asuu?

- ☐ a) 3000–4000
- ☐ b) 6000–7000
- ☐ c) 10 000–15 000

8. Mitkä ovat hiv-lääkityksen hyödyt hiv-positiiviselle ihmiselle? (valitse kaikki oikeat)

- ☐ a) Se auttaa pysymään terveenä
- ☐ b) Sen avulla voi elää juuri omannäköistä elämää
- ☐ c) Sen avulla virus ei tartu hiv-positiiviselta eteenpäin

9. Hiv-tartunnan saaneen toimiva lääkitys estää hivin tarttumisen... (valitse kaikki oikeat vaihtoehdot)

- ☐ a) Anaalihdyntäessä ilman kondomia
- ☐ b) Raskauden ja synnytyksen aikana äidistä lapseen
- ☐ c) Emätinyhdyntäessä ilman kondomia

10. Hiv-tartunnan kanssa elämisessä kaikkein vaikeinta on...

- ☐ a) Syödä lääkkeitä päivittäin
- ☐ b) Yhdistää sairauden hoito ja erilaiset harrastukset
- ☐ c) Kohdata muiden ihmisten ennakkoluuloja ja turhia pelkoja

🌟 Tiesitkö kaiken? Upeaa! Jos jokin kohta jäi mietityttämään, käy hivpoint.fi

TIEDÄTKÖ FAKTAT HIVISTÄ- TIETOVISAN OIKEAT VASTAUKSET:

hiv point

1. OIKEA VASTAUS ON B. AIDS ON HOITAMATTOMAN HIVIN VIIMEINEN VAIHE, JOSSA IMMUUNIJÄRJESTELMÄ ON TUHOUTUNUT TAI HYVIN HEIKKO JA IHMINEN SAIRASTUU VAKAVASTI. LÄÄKEHOIDON ANSIOSTA HI-VIRUKSEN ETENEMINEN VOIDAAN ESTÄÄ, JA NÄIN HUOMATTAVA OSA HIV-TARTUNNAN SAANEISTA EI KOSKAAN SAIRASTU AIDSIIN. HIV JA AIDS -SANOJA SAATETAAN VIRHEELLISESTI EDELLEEN KÄYTTÄÄ TOISTENSA SYNONYYMINÄ JOHTUEN SIITÄ, ETTÄ HIV OLI 1980-LUVULLA SAIRAUTENA HYVIN ERILAINEN, HOITOA EI OLLUT, JA SAIRAUS JOHTI PÄÄSÄÄNTÖISESTI AIDSIIN.
2. OIKEA VASTAUS ON B. HIVIN YLEISIN TARTUNTATAPA SUOMESSA ON SUOJAAMATON SEKSI. HIV VOI TARTTUA EMÄTIN- TAI ANAALIYHDYNNÄSSÄ ILMAN KONDOMIA. PISTÄMÄLLÄ PÄIHTEITÄ KÄYTTÄVIEN HIV-TARTUNTOJEN TILANNE SUOMESSA ON VIIME VUOSINA HERÄTTÄNYT HUOLTA ERITYISESTI PÄÄKAUPUNKISEUDULLA. VUOSINA 2018–2022 TODETTIIN USEITA UUSIA HIV-TARTUNTOJA PISTOSHUUMEIDEN KÄYTTÄJIEN KESKUUDESSA. HUUMEITA PISTÄMÄLLÄ KÄYTTÄVILLE TULISI TARJOTA HIV-TESTIÄ KOLMEN KUUKAUDEN VÄLEIN. SUOMESSA HIVIIN ON SAATAVANA HYVÄ LÄÄKITYS.
3. KAIKKI VAIHTOEHDOT OVAT OIKEIN. HIV EI TARTU MISSÄÄN EDELLÄ MAINITUISSA TILANTEISSA. HIV EI TARTU SUUTELEMALLA, KÄSIEN VÄLITYKSELLÄ, VESSANPÖNTÖN REUNALTA, SAUNAN LAUTEILTA TAI RUOKAILUVÄLINEISTÄ. HI-VIRUS EI SÄILY TARTUTTAVANA IHMISEN ELIMISTÖN ULKOPUOLELLA. HIV EI TARTU IHMISESTÄ TOISEEN TAVALLISESSA ARKIPÄIVÄISESSÄ VUOROVAIKUTUKSESSA.
4. KAIKKI VAIHTOEHDOT OVAT OIKEIN. HIVIÄ JA MUITA SEKSITAUTEJA VOI EHKÄISTÄ KÄYTTÄMÄLLÄ KONDOMIA EMÄTIN- JA ANAALIYHDYNNÄSSÄ, JA SUUSEKSISSÄ VOI KÄYTTÄÄ JOKO SUUSEKSI SUOJAA TAI KONDOMIA. ANAALIYHDYNNÄSSÄ ON HYVÄ MUISTAA MYÖS LIUKUVOIDE KONDOMIN LISÄKSI. PREP ON LÄÄKITYS, JOKA EHKÄISEE HIVIÄ ETUKÄTEEN, JA PEP ON TARKOITETTU JÄLKIEHKÄISYYN, JOS ALTISTUMINEN ON JO TAPAHTUNUT. JOS SEKSIELÄMÄ ON AKTIIVISTA, SÄÄNNÖLLINEN HIV-TESTAUS ON TAPA HUOLEHTIA SEKÄ OMASTA ETTÄ KUMPPANIN TAI KUMPPANEIDEN SEKSUAALITERVEYDESTÄ. (LISÄTIETOA AIHEISTA: HIVPOINT.FI)
5. OIKEA VASTAUS ON A. SUOMESSA HIVIN ESIINTYVYYS ON MAAILMAN ALHAISIMPIA. VUONNA 2023 TODETTIIN 282 UUTTA TARTUNTAA, MUTTA ALLE SATTA NIISTÄ OLI TÄYSIN UUSIA SUOMESSA TODETTUJA TAPAUKSIA. SUURIN OSA TARTUNNOISTA OLI JO DIAGNOSOITU MUUALLA ENNEN SUOMEEN TULOJA.
6. OIKEA VASTAUS ON B. HIV- JA SEKSITAUTITESTEISSÄ KANNATTAA KÄYDÄ, JOS ON OLLUT SEKSIÄ ILMAN SUOJAA. HIVIÄ EI VOI TUNNISTAA OIREISTA, EIKÄ TOISEN ULKONÄÖSTÄ TAI SIITÄ, MILLAINEN SEKSIELÄMÄ HÄNELLÄ ON OLLUT. MYÖS YHTEISTEN PISTOSVÄLINEIDEN KÄYTTÖ LISÄÄ HIVIN RISKIÄ. TESTISSÄ KÄYMINEN ON TÄRKEÄÄ – SE ON AINOA VARMA TAPA SAADA TIETÄÄ, ONKO TARTUNTAA.
7. OIKEA VASTAUS ON A. VUONNA 2023 TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS (THL) ARVIOI, ETTÄ SUOMESSA ON NOIN 3 500 HIV-TARTUNNAN SAANUTTA, JOISTA 96 % TIETÄÄ TARTUNNASTAAN. TÄMÄ TARKOITTAÄ, ETTÄ NOIN 140 HENKILÖÄ (4 %) EI OLE TIETOISIA HIV-TARTUNNASTAAN
8. OIKEA VASTAUS ON B. HIV- JA SEKSITAUTITESTEISSÄ KANNATTAA KÄYDÄ, JOS ON OLLUT SEKSIÄ ILMAN SUOJAA. HIVIÄ EI VOI TUNNISTAA OIREISTA, EIKÄ TOISEN ULKONÄÖSTÄ TAI SEKSIKÄYTTÄYTYMISESTÄ. YHTEISTEN PISTOSVÄLINEIDEN KÄYTTÖ LISÄÄ HIVIN RISKIÄ, MUTTA SÄÄNNÖLLINEN HIV-LÄÄKITYS, VOI VÄHENTÄÄ TARTUNTARISKIÄ. TESTISSÄ KÄYMINEN ON SILTI TÄRKEÄÄ – SE ON AINOA VARMA TAPA SELVITTÄÄ OMA TILANNE.
9. KAIKKI VAIHTOEHDOT ON OIKEIN. KOSKA TEHOKAS HIV-LÄÄKITYS ESTÄÄ TARTTUMISEN KAIKISSA TILANTEISSA – MYÖS SEKSISSÄ ILMAN KONDOMIA JA RASKAUDEN TAI SYNNYTYKSEN AIKANA. SIKSI ON TÄRKEÄÄ KÄYDÄ HIV-TESTISSÄ, SAADA MAHDOLLINEN TARTUNTA SELVILLE AJOISSA JA PÄÄSTÄ HOITOON. HYVÄLLÄ HOIDOLLA HIV EI TARTU.
10. OIKEA VASTAUS ON C. HIV-POSITIIVISET KOKEVAT, ETTÄ SUURIN HAASTE ON MUIDEN IHMISTEN VÄÄRÄ JA VANHENTUNUT TIETO HIVISTÄ, MIKÄ JOHTAA ENNAKKOLUULOIHIN. HIVIN KANSSA VOI ELÄÄ TÄYSIPAINOISTA, TAVALLISTA ELÄMÄÄ – HIV-POSITIIVISUUS EIMÄÄRITÄ IHMISTÄ, EIKÄ LÄÄKITYS RAJOITA ELÄMÄÄ MILLÄÄN TAVALLA

A-klinikkasäätiö